

FOAIE

пентрѣ

МІШТЕ, ШІМЪ ШІ ЛІТЕРАТУРЪ.

№. 8.

Luni, 21. Februarie.

1844.

VINARСЪЛ-РАКІЪЛ

ду прівінца історико-політико-медікѣ.

De Dr. Vasich.

(Drmare.)

Ка съ се факъ венінѣл ракіѣлѣ маї венінос, лѣкрѣ де тѣлте орї нециінцаші певьгараеа де сеамъ, маї адецеорї днѣ некониінца шї віновата сете дѣпъ къциг а фабрикацилор шї а вѣлзѣторилор, карїи шїѣ фалсіфіка (пластографі) ду тѣлте фелїври ачеаста дрѣчеаскъ вѣзѣрѣ.

Къ пропѣѣ, адекъ дїн воїе хотѣрѣтъ се фалсіфікѣ ракіѣл ду тоате зімеле прїп свѣстанце ізці днѣвѣтѣоаре, ка съ фїе маї арзѣтор (таре) ла гѣстаре шї маї днѣвѣтѣтор. Свѣстанцеле, каре се днтре-вѣицѣ спре ачест скоп сѣлт: холотѣрї (вертї де маре) нїперїѣ, лѣзрочерешї (Laurosagaras); окї де чїорѣ (pux vomica); фоарте дес ардеїс саѣ нїпарка (capsicum annuum); чїѣмъ фаїа (datura stramonium), перїна (lolum temulentum), шї днѣкъ къ о вѣрѣанѣ, каре креце днтре грѣне шї се пѣмѣце латїнеце агростема чїтаго (ротѣнеце?), каре слѣжаще а фаче ракіѣл маї спѣмос (къ тѣрѣеле).

Маї дес декѣт че гѣндїм есте ракіѣл днтїнат къ акрїме де пѣчїосѣ, саѣ вітріол

шї ачеаста есте фалсіфікаціа чеа маї спѣр-катѣ, къчї дѣ ракіѣлѣи зп гѣст маї плѣкѣт. Се фалсіфікѣ ракіѣл шї къ сѣпѣн, къ спїрт, къ акрїмї мїнерале, шї ачеаста пентрѣ ачеаа, пентрѣкъ дакъ есте ракіѣл аша днтїнат, ел фаче маї тѣлтѣ спѣмѣ, шї вѣдївілор се паре, къмкъ къ кът есте ракіѣл маї вѣн, къ атѣта треѣѣ съ факъ маї тѣлте тѣрѣелес. — Шїї фалсіфікѣ ракіѣл къ волѣнзеле де пѣце (cocculi di levante — menispermum cocculus).

Дн зпеле фабрїче се днтреѣицѣ спре днвенїпареа ракіѣлѣи шї редете таї-нїче, адекъ зпї лапѣдѣ ду времеа дестї-лѣреї ду кълдаре фої де тѣбак (тѣтѣн), прїп каре се дестїлеазѣ шї прїнчїп днѣвѣтѣтор (днвенїнѣтор) пѣмїт негоціна, прїп а-чеаста фалсіфікаціе се фаче ракіѣл, де ар-фї кът де слаѣ, маї днѣвѣтѣтор; зпї пѣн ду къзана шї акрїме де арсенїк (нїатра шоречелѣлѣї) шї атѣнчеа къпрїнде ду сїне шї ракіѣл арсенїк. — Шїї дїнтрѣ кърчїѣ-марї фалсіфікеазѣ вїнарсѣл къ неатрѣ акрѣ (тїпсѣ) пѣмаї пентрѣ зпї дїн тѣстерїѣѣ, кърора, адекъ ле плаче ракіѣл дѣлѣтѣ, че-ва стрїнгѣтор шї гѣдїлѣтор ла лїмѣѣ. Тоате ачестеа местекѣрї ажѣтѣ а тѣрї днѣшїрїле ракіѣлѣи, ка съ фїе маї сѣрпѣ-тор де сѣпѣтате, шї съ скѣрте віаца къ

скъdereа пѣравѣрилор а тѣлтор миліоане де оамени!

Фѣръ пропѣс прин дитѣтпларе есте ракиѣл дитинат, пе кѣт ам възѣт маї сѣс, кѣ олеїѣл пѣтѣрос, че се кѣпринде дн орї че фелїѣ де ракиѣ, шї есте тн venin аде-вѣрат, каре де шї се кѣпринде дн ракиѣ дн кѣтѣдїмеа чеа маї мїкѣ, тотѣшї дѣрѣпѣпѣ негрешїт сѣпѣтатеа. Пентрѣ пѣгѣбиторѣл ачеста олеїѣ се кїамѣ дн West-India Рѣтѣл чел де тот проаспет Kill-devil (ѣчїгашѣл деаволѣлї) адекѣ вѣтѣра, каре ар оторѣ шї пе дракѣл дакѣ ар беао. „Аї пѣтеа отревї іадѣл кѣ ел,“ zik оамени, кѣнд веаѣ ракиѣ, каре аре тѣлт олеїѣ де ачеста, фѣръ а кѣцета ла дивенината лѣи патѣръ. — Фоарте дес есте ракиѣл маї вѣртос чел де прѣне дн Ungaria, Slavonia, чел де череашѣ дн Elvedia, maraskino шї тоате ликѣереле, каре сѣпт продѣсе дн migdale amare, дитинат кѣ ѣчїгаша акрїме вѣпѣтѣ. Афарѣ де ачестеа есте ракиѣл дн дѣл дитинат кѣ акрїме де аратѣ шї кѣ плѣтѣ, каре се топѣще сѣѣт destїmare дн казане, маї вѣртос дакѣ пѣ сѣпт дїнѣте де тот кѣрате. — Аѣ фост маре дн тревареа шї тѣлте дїспѣте, оаре пѣ аре ракиѣл де пїчїочї маї стрїкѣчїосе сѣѣстанѣе дн сїне, декѣт чел де вѣкате? Адевѣрѣл есте ачела, кѣткѣ атѣт дн пїчїочї, кѣт шї дн вѣкате се поате продѣче ракиѣ рѣѣ шї ракиѣ вѣл, шї кѣткѣ прин олеїѣл пѣтѣрос атѣт ракиѣл де пїчїочї, кѣт шї чел де вѣкате, шї орї каре алѣл се фаче фоарте дѣрѣнѣѣтор де сѣпѣтате, шї пентрѣ ачесе фабрїкандї аѣ дн чепѣт дн фабрїчеле челе маї марї, маї вѣртос а Англіеї, а кѣрѣдї кѣ тоатѣ сѣѣтпѣтатеа ракиѣл де ачеста олеїѣ деволеск.

Вїнарсѣл кѣрат, пе дитинат есте ачела, каре аре ѣртѣтоареле семне: 1. Дакѣ аре тїрос шї гѣст кѣ тотѣл кѣрат. Матерїме іѣдї, каре сѣпт ракиѣлї аместекате, ле пот де лок деосевї ачелїа, карї аѣ органе сїмѣвїме, дн сѣ маї априат се аратѣ ачестеа атѣнчеа, дакѣ пѣнем чева ракиѣ дн трѣп фїліцїан кѣрат, шї дн лѣсѣтн пе совѣ калдѣ а авѣрї, кѣчї дакѣ ва фї кѣрат, ел авѣреазѣ кѣ тотѣл, фѣръ сѣ ласе рѣтѣшїце іѣдї, греѣ тїросїтоаре; тнде дн протївѣ ачестеа аратѣ дитинареа ракиѣлї. 2. Дакѣ есте індїферент кѣтрѣ хѣртїа де реацендїе, адекѣ дакѣ хѣртїа ачестеа (се капѣтѣ дн спедерїе) дн трѣпсѣл моїатѣ пѣшї скїмѣѣ фаца. 3. Дакѣ пѣ кѣпринде дн сїне сѣѣстанѣе металїче адекѣ плѣтѣ, аратѣ, arsenik, каре се доведеск пе дрѣтѣл хемїк. 4. Дакѣ пѣ кѣпринде дн сїне олеїѣл пѣтѣрос, каре се кѣпоаще, дакѣ лѣсѣтн пѣдїнтел ракиѣл сѣ авѣрезе дн палтѣ, шї дакѣ пѣ ар рѣтѣпѣе пїчї тн тїрос греѣ дн дѣрѣпт.

Черчетѣнд пѣтереа вїнарсѣлї дн прївїнда медїцїналѣ, авем маї дн тѣїѣ сѣ арѣтѣтн ефектѣл шї сїмѣтомеле дн венїпѣрїї лѣї. Ракиѣл гѣстат дн кѣтїме мїкѣ фѣптѣїеще о дн трѣтѣчїѣне сѣѣртѣоаре дн сїмѣвїлїтате, дн алѣѣ енерѣїа сїстемеї невроасе, маї вѣртос а неврїлор перїферїчї, де тнде се лѣѣеще ла сїмѣѣл де обѣще (креерї) шї аша фаче пе от маї сепїн, маї ка кѣраж, дї дн алѣѣ фантасїа, пѣтереа кѣцетѣтоаре шї тоате тревїле дн целегѣтоаре. Інїма шї пѣлсѣл пентрѣ дн влареа сѣпѣлѣї маї ренедѣ, вате маї таре, ресѣфлареа есте маї деасѣ, кѣлдѣра маї таре. Дѣпѣ ачестеа дн трѣтѣтаре саѣ вїоїчїѣне се аратѣ дн чет тн стат де лѣп-

pezie, каре іаръші трече де лок, дакъ аѣ фост кѣтїмеа ракізлї вѣт мікѣ, кѣ кѣт дпсѣ есте маї маре кѣтїмеа ракізлї дп-тревзїндаг спре вѣтѣрѣ, кѣ атѣтѣ се а-ратѣ о дптрѣжтѣчїзне маї кѣмплїгѣ, дп сїстема невроасѣ шї а сѣнцелї се фѣптѣ-еск грѣтѣдїрї де сѣнце дп кап шї дп пепг, де ачеаа фаца рошеце дпкїс, се дпфлѣ, скїптеїазе окїї, артерїїле тѣмпле-лор шї а гѣтѣлї бат маї таре, вїпеле гѣтѣлї се дпфлѣ, іпїма се мїшкѣ маї таре шї пѣлсѣл есте маї вїоїѣ, маї дп-кордат, капѣл есте зѣвзїпїт, саѣ де тот а-медїт, каре амецеалѣ атѣта се лѣцеце де мїптеа дпчеатѣ кѣ тотѣл а лѣкра, вор-ва есте гѣпгѣпїтоаре, шї вѣдївѣл каде а-кѣта дп зп летарг (сomp адѣпк), каре ласѣ дѣпѣ сїне о лѣпѣезїме маре, о зѣ-взїпїре де кап дѣрероасѣ шї алте асеме-пеа грѣтѣдїї. Дакъ дпсѣ грѣтѣдїреа де сѣнце дп кап ар фї маї маре, че маї кѣ сеатѣ се аратѣ ла ачеї оменї, карїї аѣ аплекаре спре аполексіе, атѣпчеа вшор ѣрмеазѣ ачеаста, саѣ паралїсе де креерї. Дакъ врезп от ар веа о кѣтїме маї маре де ракіѣ, атѣпчеа ѣрмеазѣ прїп адеѣтрата дпвенїпаре моартеа, адекѣ вѣдївѣл заче дп летарг, аре ресѣфлѣре хѣрѣкїтоаре, іпїма дпчеатѣ а маї вате, фаца есте кам вѣпїтѣ саѣ скїпватѣ, пѣлїтѣ, лѣмїна окї-лї маї лѣрцїтѣ шї несїмїдївїл ш. а.

Ла ачеаста дпвенїпаре ар фї кѣра ѣр-тѣтоаре: Маї дптѣїѣ есте де лїпсѣ а де-шерта стомахѣл прїп гѣделареа лїмво-рѣшїлї кѣ о папѣ моїатѣ дп олеїѣ саѣ зпг де лемп, саѣ кѣ децетѣл, шї апої де ар фї семне де тамѣла, адекѣ фаца рошїе дпкїсѣ, вїпеле дпфлате, шї атѣпчеа тре-вѣе кїемат варїерѣл сѣ словоадѣ сѣнце,

дптрѣчеа треѣвѣе пѣсе песте капѣл веа-тѣлї петече моїате дп апѣ рече, дп ка-ре пѣтем пѣне шї саре шї одет; пїчїоа-реле пѣсе дп апѣ калдѣ, ла пѣлпе шї вѣраце треѣвѣе пѣс хреап рас, шї лѣсат пѣ-пѣ че траце рошацѣ, тѣпеле шї пїчїоа-реле треѣвѣе фрекате кѣ зп петек де фла-пел, капѣл шї ценїталеле треѣвѣе стропїте дес кѣ апѣ рече. Дакъ аѣ ѣрмат дешер-тареа (vomїrea), атѣпчеа есте прїчїоасѣ кафеоа неагрѣ, леакѣрї амаре шї апа кѣ захар.

Сѣ черчетѣм акѣта ачеста рѣѣ маї апроапе шї маї кѣ сеатѣ дп прївїнда мо-ралѣ. Чел маї дпсемнат лѣкрѣ есте пе ачеаста лѣме, кѣмкѣ омѣл, пе каре черѣл л'аѣ дпзестрат кѣ чел маї повїл дарѣ кѣ мїптеа, стѣ дп прївїнда кѣмпѣтѣрїї маї жос, декѣт орї че доѣток шї дп лок де а дптревзїнда ачеста череск дар спре а-флареа мїжлоачелор пентрѣ пѣстрареа шї лѣпїреа вїедїї сале, ел дп сѣпзїне пѣтѣ-рїї патїмїлор сале, шї прїп лїпса стѣлѣ-пїреї де сїне, се дпцїосеце сѣвт тоате вїетѣдїїле пѣтѣжтѣлї скѣртѣндзїпї аша шї вїаца. — Дптре тоате гѣстѣрїме трѣ-пещї поате кѣ пѣ аре пїчї зпа аша дѣ-рѣпѣлѣтоаре ѣрмѣрї пентрѣ ценѣл оме-песк, ка гѣстареа вѣтѣрелор спїртоасе, шї дптре ачестеа іарѣшї поате кѣ п'аѣ дпгїдїт пїчї зпа дїп лѣме атѣтеа пѣтерї спїрїтѣале, атѣтеа вѣкѣрїї де вїацѣ, сѣлѣ-тате шї оменїре, ка шї ракіѣл! Ачеста фок кѣргѣтор, ачеста деавол дптрѣжтѣ-тор, каре шїаѣ кѣцїгат атѣта пѣтере песте сїмїзрїле оменещї, кѣт ачеїа, карїї одатѣ саѣ dedat кѣ дѣпсѣл, пѣ се маїпот деспѣрцї де ел, де ар ведеа шї орї че кї-пѣрї де моарте дпїпїтеа окїлор сѣл. Дп-*)

Регалісті нѣмеще пе ачеіа, каріи дн скріеріле лор се цін де шкоала чеа веке ші дн лімбъ ші дн ортографіе ші дн пѣреріле лор, днтокмаі ка регалістіи чеі політїчі. Прекъм адекъ ачеціа се цін де прежѣдіціле вѣтрѣне, ші стѣрѣеск ка элементеле соціетѣціи съ нѣ се маі пѣіе ла локъл лор, асеменеа ші літерациі де шкоала веке претінд кѣм аѣ гѣсїт лімба асеменеа съ о лѣкрезе ші съ о ласе кѣ тоате элементеле еі дн аместїк.

Радїкалі нѣмеще пе ачеіа че воіеск съ факъ дн лімбъ о префачере ші кѣрѣціре дн рѣдѣчїнъ, съ нѣ маі ласе нічі зн элемент стрѣїн ші парасїт; элементеле кѣрате ромѣне, днсоціндѣле кѣ алтеле тревѣїнчіоасе дн латїна, съ ле пѣіе ла локъл лор ші съ днтокмеаскъ зн вокабълар кѣрат ші омоѣен дн тоате пѣрділе сале.

Днтре чеі д'ѣнтѣїѣ ші чеі д'аї доїлеа се маі афлѣ зн фоарте mare нѣмѣр, де фелѣрїмі де пѣрерї, карїи спрїжїнѣ кѣ ворвеле одатѣ прїїміте ші кѣноскѣте дн лімбъ прїїн ѣсъл лор де атѣта време съ рѣмѣїе прїїміте ші консакрате, фїе славопе, фїе тѣрченїї, фїе орї кѣм вор фї, ші че пе ва маі тревѣї де ачі днпїнте дн арте ші цїїнѣ, съ лѣвѣм дн латїна. Пе ачеціа літераторѣл пострѣ дн нѣмеще justemїїeu, адекъ де мїжлок, нічі кѣ чеі д'ѣнтѣїѣ, нічі кѣ чеі д'а доїлеа, цїїндѣсе де ворѣа чеа ромѣнеаскѣ: нічі преа преа, нічі фоарте фоарте.

Пентрѣ регалісті пе карїи, пе лімба дѣмнеалор пої дн vom нѣмі знфел де край де товѣ дн кѣноцїнѣ, адеѣет тїѣа кѣчї е маі днпїндатѣ ші маі пїнѣт кѣ вѣнт; ші пе карїи дн vom нѣмі днкѣ ші рѣцінїці, дн vom лѣса дн паче, кѣчї чеі маі

мѣлді аѣ репосат де вїї ші карїи маі тѣрїеск сѣнт дн преа пѣцїн нѣмѣр ші пот а се паче днтр'о веатїтѣдіне петѣрѣвратѣ дн благочестїїле, благородїїле ші господѣрїїле дѣмнеалор. Дѣмнеалор н'аѣ нічі о лѣптѣ.

Лѣпта есте днтре радїкалі ші днтре мїжлочїї. Радїкалі аѣ о цїнтѣ де а кѣрѣці лімба де тот элементѣ етероѣенѣ. Каре есте цїнта мїжлочїїлор? Де а лѣкра лімба днтокмаі ка зн арцїнтар че пѣне кѣтеѣа пѣрді де арцїнт ші кѣтеѣа алтеле де араптѣ. Че пробѣ ва ешї? Еѣ нѣ цїїѣ, ші дѣмнеалор ѣнкѣ кѣз кѣ нѣ вор цїї апа кѣрат съ пе спѣїе, ка съ цїїм ші пої. Каре е арцїнтѣл ші каре е арапта дн лімбѣ? Чїне е ромѣн кѣрат кѣз кѣ нѣ ва пѣтеа нѣмі арапта элементѣл стрѣвѣн. Съ пѣшїм ѣлсѣ маі пїнѣте. Че діалект съ кѣлтївѣм? Пе чел мѣнтеан, пе чел молдав, пе чел трансілѣан, пе чел вѣлѣѣеан, пе чел маѣедон, саѣ пе тоате ла зн лок? Ла знїї с'аѣ сѣїнцїт ворвеле днтр'зн кїп ші ла алцїї днтр'алѣл: ла знїї спре есемпѣл с'а лецїїт ші есте кѣноскѣт а се з'че: вѣрѣманш, ла алцїї дѣшман, ші ла алцїї немїк. Пе каре съ лѣвѣм? пентрѣкѣ кѣте треле сѣнт обїчнѣїте ші кѣноскѣте дн локѣрїле знде се ворвеск. Мѣнтеанѣл нѣ днѣелеѣе чеѣа съ зїкѣ ѣашкѣ, кѣлѣѣ, хасап; молдовеанѣл іар нѣ днѣелеѣе че есте, тѣрн, гѣде ші мѣчелар. Орашанїї кѣнд есте чеѣа спѣркат фїсїѣеѣе дн зїк спѣркат дела спѣрк ші кѣнд е спѣркат дн гѣндїрї асѣпра челор сѣїнѣте, дн зїк тот спѣркат; сѣнт ѣлсѣ сате ші дн Цара ромѣнѣ ші Трансілѣанїа, знде челѣї д'ал доїлеа дн зїк емпїѣ. Чеї дела мѣнте зїк арѣѣре, чеї дела ѣале зїк копачїѣ.

оръшеніи зик коафѣръ ші сътеніи кончіѣ ші prin зрмаре кончѣръ. **Ан** веkite се зичеа зъвоп ші акъна воал саѣ въл. Молдовеніи ші Бъковиненіи зик кълпъ, плагъ, ші пої вѣпъ, рапъ. Macedonіи іар зик фѣліѣ, темелѣ, вълї, галѣпъ, лепъре, фарѣпъ . . . ші чеїмалці Ротъні: фѣїѣ, темелѣ, вълї, гѣпъ, іепъре, фѣпъ. . .

De vom адеце дела тоці че е вѣп, не апропѣм de радѣкалї; de vom респекта фѣе-каре ворвеле обѣчѣпѣте **ан** діалектъл съѣ, атѣпчї алтъ невоїе! не поменїм къ се іаѣ ла лѣнтъ дреаптъ тоате фелърїле de мїжлочїи: зпѣл дѣ къ вапка ші алтъл къ тѣрпѣл, зпѣл къ кълпа ші алтъл къ вѣпа; зпїї плъгъеск ші алції рѣпеск, зпїї фак хъ-сѣпїе ші алції тѣчелѣ. Съ зїчет акъм къ ачеастъ лѣнтъ пѣ се маї сѣжршаце ші фѣе-каре **ан** шї пѣстреазъ ворвеле сале. Атѣпчї съ лѣсѣм не чеїмалці ла о парте ші съ венїт ла пої чеї дїп Цара ромъ-пеаскъ.

Мїжлочїи зик къ еї аѣ **ан**перїт маї вѣ-не кїпѣл de а кълтїва лїмба ші къ ачест кїп есте de а пѣстра ворвеле челе обѣчѣ-пѣте. Еѣ зпѣл de вре дѣзъечї de апї тѣ-вїт ші аскѣлт ла дѣтпеалор, шї, **ан** лїм-вацїѣл вїсерїческ **ан** авз зикънд: тѣрїре татѣлї **ан** лок de славъ татѣлї, вїне кѣ-вїптеазъ **ан** лок de благословеце, теолог **ан** лок de вогослов, гѣръ de азр **ан** лок de златавст, треїме **ан** лок de троїцъ, дрепт крѣдїнчїос **ан** лок de православнок, вїнекрѣдїнчїос **ан** лок de влагочестїв, кѣп-таре **ан** лок de пеаспъ, сѣръзтоаре **ан** лок de празнїк шчл. **Ан** лїмбацїѣл полї-тїк іаръ:

Domnѣ

ан лок de Господ

Administraцїе

ан лок de Овлѣдѣре

Кѣртвїтор

ан лок de Исправнїк

(маї тѣрзїѣ вор зїче шї адмїнїстратор)

Idem]

ан лок de іпак

Дела

— от

Афаръ

— веzi

Рѣтнїкъл Сѣрат

— Слам-Рѣ-тнїк

Окпеле марї

— вел окпе

Мареле ван

— вел ван

De вѣп пеам ш'апої

повїл

— блатород-нїк

шї алте асемецеа прекъм сїп, врат, зет, каре с'аѣ проскрїс къ тотъл.

Ан лїмбацїѣл фамїлар іаръ:

вал

ан лок de зїафет

лѣтїпацїе

— дѣвалта

сѣпъ

— чїорѣъ

Domnѣ

— жѣпън шї

воїер

Авз

катахрїсїс.

Афаръ de алтеле тѣлцїме къ сѣтеле каре, атѣдїа логїотацїи мїжлочїи лѣ аѣ скїп-ват дѣпъ капрїчїѣ фѣръ съ се цїе de ворѣа дѣтпеалор ка съ пѣстрезе ворвеле обѣчѣ-пѣте.

De vor маї трече алці дѣзъечї de апї шї vom скїпѣа тот аша, не vom поменї тоці мїжлочїи ла радїкалїстѣ, шї арцїптѣл ва рѣтѣпеа кѣрат лѣтѣрїт de шапте орї, шї лѣпташїи мїжлочїи дїп зїоа de астѣзї се vor поменї **ан**вїпшї de сїне.

De не vom **ан**гѣрна ла челе зїсе, маї vedem къ рѣцїпїстъл есте не сеама трежъ-тѣлї, мїжлочїстъл не сеама пресептѣлї, шї радїкалїстъл лїтерар не сеама вїиторѣ-лї лїтерар. **Ан**съ de кънд лѣтмеа, нїтѣлї пѣ іа венїт **ан** гѣнд съ скрїе не сеама трежътѣлї, адекъ а репосацїлор; чї аѣ

скріє оаменіі саѣ пентрѣ презент, саѣ пентрѣ вїитор, адекъ саѣ пе сеама контімпоранїлор саѣ пе сеама ҃рмашїлор. Міжлочїстѣл дар фїїнд пентрѣ презент, презентѣл се щїе къ нѣ есте декът о клїпъ; къ тімпѣл нѣ стъ шїї презентѣл нѣ дъїнеїде. Прїїн ҃рмаре міжлочїстѣл нѣ се поате сокотї ҃н скоп, о цїїтѣ оаре-каре, чїї ҃н міжлок ҃н метод де а фїї лїцелешї де контімпоранї, де чеї че се афлѣ де фацъ къ пої, каре метод тревѣїе а'л лїтревїїнда тоцї шїї ҃н-свшїї радїкалїї спре а нѣтеа прїїнвенї ла радїкалїстѣ. Пентрѣ-къ де нѣ се ва сокотї асфел, атѣнчї ачест міжлочїстѣ не дѣ дрепт а'ї зїче къ нѣ е нїчї лѣмїпъ, нїчї лїтѣперек, нїчї адевр, нїчї мїнчї҃нпъ, нїчї вїне, нїчї рѣѣ.

Мїжлочїстѣл дар атѣнчї се поате сокотї чева, кънд се лїтревїїнцѣазъ дрепт метод спре а фїї лїцелешї ка съ адѣчем пе чїтїторї ла ҃н скоп оаре-каре. Есте спре есемплѣ ворѣа съ къвїнтезе чїнева о предїкъ спре а лїтїнде моралѣл евангелїк? тревѣе съ къвїнтезе асфел, към съ'л лїцелѣагъ крещїнїї дѣпъ локъл ҃нде се афлѣ: ва съ факъ о къвѣїтаре остѣшаскъ? тревѣе съ ворѣеаскъ асфел към съ'л лїцелѣагъ останїї; ва съ скріє о газетъ? тревѣе трептаѣ съ адѣкъ пе четїторїї сѣї дела челе къпоскъте кътре челе некъпоскъте; ва ҃н поет съ плакъ сѣтенїлор? скріє пентрѣ сат; ва съ плакъ орашелор? скріє пентрѣ ораш; ва съ плакъ лїтерадїлор? скріє пе гѣстѣл дѣтнеалор; ва ҃нсъ а скріє о фапѣ де артъ ка съ о ласе вїиторїнеї, а кърїа лїмѣ ва фїї маї кълїватъ декът а поастрѣ, че шїї еа е маї кълїватъ декът а мошїлор поцїрї? атѣнчї чеаркъ; деокамдатъ скріє нѣмаї пентрѣ сїне шїї пентрѣ семенїї сѣї, шїї цїїта лѣї е де а лѣса о

лїмѣ вїиторїнїї. Опера са, де ва фїї ҃н кап д' оперѣ лї ва консакра терменїї шїї фраселе че прївѣск кътре радїкалїстѣ; шїї тоате вор фїї респектате лїтр'їнса, пѣпъ шїї мїчеле грешале; (зїк мїчї, пентрѣ-къ де вор фїї преа марї шїї мѣлте, атѣнчї фапта нѣ е ҃н кап д' оперѣ).

Дїн ачестеа ҃рмеазъ а зїче: „Скрїцї, Домшїлор жѣрналїстї, новелїстї, романцїерї, поецї фѣцїтївї, скрїцї ка чеї че аѣ лївѣцат карте шїї шїї їаѣ асѣпрѣшїї о поѣлѣ лї-сѣрчїпаре: скрїцї към съ вѣ лїцелѣагъ контімпоранїї, дака скрїцї пентрѣ еї; цїїта ҃нсъ съ вѣ фїє кътре радїкалїстѣ, кътре кълтѣра шїї кърѣдїреа лїмѣеї; нѣ зїтацї ҃нсъ къ остепелеле дѣтнеавоастрѣ къ кът сѣнт де фолосїтоаре пентрѣ презент, къ атѣта сѣнт кам їнграте пентрѣ вїитор; къчї лїмѣа міжлочїстѣлѣї че о лїтревїїнцадї, лїккъ нѣ е лїмѣа фїксатъ шїї хотѣрѣтѣ а вїиторѣлѣї. Кът пентрѣ чеї че трактъ де-спре цїїнцѣ шїї арте, ҃нде тот есте пѣѣ шїї тот аре тревїїнцъ де лївѣцѣтѣрѣ, радїкалїстѣл поате їнтра лї тоатъ лїсемпа-реа лѣї чеа вїне лїцелѣеасъ. Лї времїле поастрѣ нїкърїї нѣ се поате лїтрѣдѣче радїкалїстѣл маї вїне шїї фѣрѣ грѣтате, ка лї шкоале, дака шкоалеле аѣ де цїїтѣ радїкалїстѣл.“

(Вор ҃рма.)

҃н продѣкт дїн лїтератѣра латїнѣ.

Libri symbolici

ECCLESIAE ORIENTALIS

Nunc primum in unum corpus collegit

Ern. Jul. Kimmel.

Ruthenus, theologus licentiatuus eamque in academia

Jenensi privat. Doc. Societatis latinae Jenensis socius ordinarius. Jenaе, apud Carolum Hochhausenum 1843.

Дедикатъ коптелѣ Николае Александровичъ
Протасов.

Ера де чеа маї неапъратъ трезвѣнцъ,
ка съ се адѣне одатъ ла зп лок ши догмеле
кредѣнцѣ рѣсъритене аша прекъм о цѣн
Мѣскаліи ши съ се факъ Европеї кѣпоскѣте
дѣтр'о лимѣъ маї възѣтъ, ши де кѣтрѣ зп
бърват де ачесаши кредѣнцъ. Ачеста фо-
лосеце кѣар ши пентрѣ зпѣї дѣн пої, карѣї
дѣн о преа гроасъ пещѣнцъ ам ажѣне а нѣ
маї ши деосивї дѣнтре догме ши рѣтѣал.

П О Е З И Е . *)

А теа вѣдѣ трѣстѣ о възѣ къ се сѣжрѣнеце;
Атѣрѣчѣнѣ, сѣспѣнѣрѣ, дѣрерѣ че ам черкат,
Акѣм ле въз де парте, нѣмѣк нѣ тѣ опреде,
С' ажѣн ла моартѣа ачеса, че тѣ'мї аї дѣсепнат.

Мортѣнтѣла 'мї е апроапе, дѣ въз къ се дескѣде;
Пе калеа дѣсѣ-а морѣї еѣ стаѣ ши тѣ гѣндеск.
Мѣ зѣт ла вр'о скѣпаре, дар поаптеа сѣ дестѣнде,
Ши порѣї десѣдѣждѣї зп фацѣ 'мї сѣ 'птѣанеск.

Атѣнчї рѣсѣвенѣреа вѣне де тѣ изѣеце,
Сѣспѣнѣла мѣл дѣеапѣтѣ ши нѣре дѣ задар,
Ши ферѣчѣреа 'мї крѣдѣ, че 'нѣвѣчї тѣ амѣеце,
О въз тот дѣнапте'мї, зѣмѣндѣ'мї кѣ апар.

А теа аскѣпсѣ тайнѣ тѣ 'нѣвѣчї нѣ веї афлао,
Брѣма 'дѣ е фѣрѣ цѣре, еѣ нѣ те лас сѣ пѣнцѣї,
Ши гравнѣка 'мї сѣжрѣнѣре, тѣ нѣ веї азѣїо.
Декѣт ка орѣ че ворѣѣ, де каре нѣ тѣ атѣнцѣї.

Іар дака трѣста 'мї зѣврѣ ла тѣне ва стрѣвѣте,
Сѣ'дѣї сѣне, кѣ мортѣнтѣ'мї дѣме д'алтѣѣ апар,

*) Поезіа ачѣеста нѣ с'аѣ трѣмѣк де зп прѣетѣн
аа Авѣторѣлѣї. Ped.

Атѣнчї де врѣї тѣ, дѣте, цѣрѣла 'мї сѣ'дѣї апаре,
Ши сѣспѣнѣнд не дѣнса, прекѣрѣтѣ ал меѣ дор.

Кѣ салѣа че пѣнѣе, ласѣ атѣнчї сѣ'дѣї нѣче,
О лакрѣмѣ не крѣчеа, че дѣе ам консѣнцѣїт.
Кѣ кандѣла 'мї чеа трѣстѣ азѣжрѣме а та разѣ,
Прѣн вѣчнѣкѣла 'нтѣперек, че воїѣ фї рѣтѣчїт.

Те зѣтѣ жос не нѣатрѣѣ, чѣтеце ал меѣ нѣте,
Дар прѣдѣнѣд кѣ мѣлѣ дѣрѣреа чѣ ам сѣмѣїт,
Гѣндѣеце, кѣ ка зѣвра перѣїѣ дѣн асѣѣ лѣте,
Ши рѣспѣктеазѣѣ 'н тѣне ал меѣ рѣче сѣжрѣнѣїт.

Стропѣеѣ а теа цѣрѣжѣ кѣ лакрѣмѣлѣ тале,
Ши зп сѣспѣн тѣ ласѣ, сѣ'дѣї скане овосѣт.
Желеце кѣтѣ одатѣ дѣ орѣ че лок де кале,
И' ачѣла че 'н вѣдѣѣї, атѣѣта теа ізѣвѣт.

Г. Б.

(дѣн Бѣжрѣнцѣї.)

Пѣнтрѣ літераторѣї.

Нѣ се скрѣе ши нѣѣ дела Бѣжрѣнцѣї дѣн
7. Фѣвр., кѣ аколо дѣченѣ а се форма зп
фѣлѣѣ де соѣетате літерарѣѣ, аї кѣрѣї тѣ-
дѣларѣ пѣнѣ акѣта сѣнт: DD. Еліад, Кесар
Болак, Александрѣскѣ, Дрѣан, дої фѣраѣї
Бѣлѣенцѣї, Евг. Прѣдѣскѣ, маїор Тѣл, дої
верѣ Голеѣнцѣї, Воїнескѣ (каре?) Лавреанѣ,
N. Бѣлѣшескѣ ш. а. Се спѣне кѣ артѣколѣл
„Літерарѣї Рѣмѣнѣї“ (че ешї дѣ Кѣрѣер
ши асѣѣї дѣ дѣченѣрѣм ши пої) ар фї зп
рѣзѣлат ал дескѣрсѣлор, десѣватѣрѣлор ши
— десѣѣтелор соѣѣтѣѣсѣї. Бѣжрѣнѣенѣлор,
саѣ маї вѣне Мѣнтѣенѣлор! Адѣї дѣченѣѣт іа-
рѣ? ши іарѣ? Фоарте вѣне. Дѣсѣ пѣнтрѣѣ
че нѣмаї атѣѣѣїа? — Пѣнѣ акѣта лѣкрѣл
Вострѣ літерар аѣ сѣмѣнат фоарте мѣлѣт
кѣ ал мѣнѣчѣторѣлор агрѣкѣлѣторѣї дѣ тѣмпѣрѣї
пѣлоїасе ши фѣртѣноасе. Еї вѣд черѣїл дѣ-
сенѣнѣндѣсе, алеаргѣ дѣ фѣга маре ла лѣ-
крѣл кѣмпѣлѣї, кѣнд деодатѣ зп нѣвор фа-
тал іарѣ дѣтѣпѣкѣ орѣзонѣл... Сѣ прѣвѣ-
гѣѣї нѣмаї, ка фѣга сѣ нѣ фѣе еарпа. — —
Барѣц.